

ŠTĚDRÝ DEN NA ČESKÉM VENKOVĚ.

Zvykoslovný obrázek.

Napsal Frant. V. Vykoukal.

Tváře známé sbírky básnické, K. J. Erben, nazval štědrý den svátkem tajemným; myslím, že tomu dnu také název svátku poetického sluší plným právem. Jestli štědrý den takřka májem zimy — a jako v svůj příroda se odívá v žaravý svůj háv, jako z její hrudi ozývají se nejlíbeznější zpěvy, tak na štědrý den zatřpytí se ztuhlý povrch země miliardami bleskotných květů krystalových a vankové a i většově roznašejí svou hbitou peruti v široce vládnoucí humnus, jakým rozevrou se i studený kov zvonu a vřelá srdce nesčetných zástupů lidstva. O štědrém dnu slušuje se poesie roku církevního nejužší a nejlíbeznější s tradicemi z dob nejdávnejších; náboženská upravenost svorně zde kráčí s pývnou náivností názorů a jemností citu, a ze spolku toho vyrůstají něžné květy, přerostaných obyčejů, v nichž se duchovní ráz našeho lidu jeví neméně zřejmý, než na př. v písních a pohádkách.

V ten den náš venkovan stýká se také nejčastěji se vším, co z celé přírody nejbliže se ho týká, skládá se sebe pána a hospodáře a jeví se spíše starostlivým přítelem a vřelým dárcem. Zjevují se kosmické, o nichž dnes nemá asi správného tušení, jsou mu však také příčinou, ze které doufá, že mu tajemné síly přírodní v odvěké oznamí nejbližší budoucnost, po níž se tedy opět a opět dotazuje.

Ku podívu! Štědrý den, přece vlastně jako jiný den — ani formálního lesku svátečního nedává mu církev — a přece jakoby kouzlo jakési prostíralo nad námi svou tajemnou sílu, náhlá sváteční dostavuje se sama sebou. Děti vesnické, ať v chudinké chatrčí, ať v bohatém statku seláckém, vstanou jistě o hezkou chvíli dříve, než jindy, touha a radost burenje je z lože — a přece není pro ně uchyštěn nijaký „Ježíšek,“ nečekejí žádný zvláštní dárek, jako děti městské. Ale nebylo by těžko uhodnotit, kde jest toho dne radost upřímnější.

Všestýň význam štědrého dne nastupuje hned s ranním smrakem. Domáci všimnou si dobře, kdo přijde ráno první do domu; je-li to mužský, byl jenom chlapec, budou mít i krav bříčky, je-li ženská, jalůvky. O dobytek starají se venkovaně vůbec pečlivě. Hned časně ráno před dojením dají každé krávkě kousek káše, větvičky routy a ječné klasy, a tak je spraví na celý rok. Kojní, aby byli bujni, kouří hospodář z rána do chřpů, klada na uhlí síru a kornu březovou.

Domáci dečka nebo hospodyně, jdouce ráno spat drábež, míchá ode všeho obilí, které se na statku seje, po přehřelí se slovy: „Míchám, míchám samá vejce.“ Směšná dá se slepicím, aby hojně nesly. Někde dávají z téže příčiny slepicím hrachu, jehož zrnka mají být podobou vajec. Kolem polnosti dostanou slepice a holubi zrní podruhé, ale to se jim nasype do obrůdu nebo do kruhu, utvořeného ze řetězu (jež stáčí s vozem), aby slepice nezahřály, a holubi nezalétali. Kohout, husák a kačer dostanou česnek, aby se měli šlepnout ku svým družkám, psa pak vystřelí někudy pospátky sknem na dvůr, aby byl ostražitý a neblá se ani čerta.

Hospodář záhy a ráno posoruje i polítek. Nejlíbezně ušá a v malé chvíli stojí už uprostřed bohatého stromení; bylo to buřák (třeba přecevídit se, zda vrátka nezamrzla). Dnes se budou otvírat železné kolikárny. Za sadou táhne se kus louky, a dále jsou pole až k lesu. Odtud zavane pojalnou silný vítr, zahraje si suchou matičí a masivní v předních korunách stromů.

V bohatých stromech na štědrý den už se tak třesá, nečekaně, vítr.

„Víte, to dříve dávalo děk, stáček a tou buřák klesá!“

„Ale máj hospodář nemůž vyhlásk tak básnických; při té snádě už buřák vítězí pohybuje si spokojeně hlavou, vřelá a už pře se ho, že bude obilí přístiči roku doba v ceně. Je-li třeba, a je-li štědrý den stromové obilny žalim,

Dr. S. E. COLLINS. Zakladatel.

JSTE NEMOCNÍ NA? Zápna, Zlatou žlu, Nezáživnost, Hnačku, Větry, nemocno strův, bolestí v hlavě a v žaludku, malarii, rheumatismus, srdeční vadu, záduch, neuragiu, kožní, oční a ústní nemocno, nemocno ledvin, játer, a měchýře, křeče, skrofile, prázř, tasmenní, plícní nemocno, krevní nemocno, rozličné, vředy, a ochrnutí. Také všechny ženské a mužské všechny pohlavny nemocno.

ZDARMA! Pošlete deset centů v známkách a obdržíte slavnou knihu Dr. E. C. Collinse.

VŮDCE KU ZDRAVÍ, úplná zdarma. Tato kniha by měla být v každém Českém domě.

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

“PRAVDA JEST VODÍTKEM DŮVĚRY.”

Všimne jen tomu, který může černé na bílém dokázat své neobyčejné schopnosti léčení, vyléčením tisíců a tisíců krajanů. Někteří lékaři, kteří jen nečinně zapojují s léčením lids, ohlašují, že vynášeli nový způsob léčení, který hlavně záleží na lečení krve. Každé dítě ví, že všechny zárodky nemoci jsou v krvi. Toto jen sebezachránlivý lékař teď ví a chce léčit každou nemoc? Slavní lékaři The Collins N. Y. Medical Institute, toto věděli dřív než se tyto sebezachránliví lékaři narodili. Dvěřujte léčení Vaší nemoci, nové neb zastaralé, lékařům kteří zachránili před smrtí tisíce krajanů, které jiní lékaři léčili marně a bez výsledku. Dnes tyto lidé děkují jen slavným lékařům, Collins N. Y. Medical Institute, za zdraví, které jim bylo navráčeno, a vědomostí a dlouholeté zkušenosti. Ano! Jest to dokázáno! Tito slavní lékaři léčí jen takové případy, o kterých jsou přesvědčeni že jest pomoc. Nemí žádná nemoc na světě na kterou by neměli, podivuhodné léky které v krátkém čase, jistě ukáží svůj účinek. Nezáleží o Vám schází, přístě bez odkladu, neb přijďte osobně, a obdržíte šádanou radu úplně zdarma. Jak jest potřebná okamžitá pomoc, rychle Vám opatření poskytnou.

Velevážený Pane Doktore:— Žádný na světě neví, jak strašné je to trpět na nemoc matky a rozličné ženské nemocno. Moji přátelé, mně nemohli jí ani poznat. Byla jsem jen samá kůže a kost. Lékaři, specialisté a profesoři snažili se co nejlépe, aby mně pomohli, ale vždy žádný výsledek. Konečně, úplně beznadějně, obrátila jsem se na Vás, a dnes mohu říci, že se cítím jak znovu narozená. Přijměte moje největší díky, a prosila bych Vás aby jste tento děkuji dopis, uveřejnili v časopisech, aby i jiné trpící krajané věděly cestu kde se léčí všechny ženské nemocno.

8 dětí jsem Vaše pacientka, Pani Julie Kalmanová, 354 E. 54th St., N. Y. City

Otčení Pánové:— Prosilul lékař Collins New York Medical Institute zaslouží si zaslouženou pochvalu trpících a nemocných lidí. Já jsem doktorovala léta a léta, a moji nechtěl k jídlu, záduchem a nemocno matky, ale každý den mi bylo hůř a hůř, pokud jsem nezačala užívat neobyčejné léky předepsané těmito slavnými lékaři. Ti mně pomohli tak krásně, že dnes po krátko trvajícím léčení jsem úplně zdravá. Prosim, o vzácných srdcechých díků lékařům Vaším a budu je doporučovat každému poněvadž si to zaslouží. Ze srdečným pozdravem, Pani Karolina Kleinschmidtová, 124 4th Street, Olean, N. Y.

Přijďte osobně anebo píše na Dr. S. E. Hyndman, lékařský ředitel, THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE 140 West 34th Street - - New York, N. Y.

Velevážený Pane Lekaři:— Byl jsem na cestě ráno, a celá moja pohlavny stla skrova strace. Měl jsem již nymenky na se bivarabiti, ale na poradu mých přátel které jest vyložili, zkusil jsem Vaše léčení; a teď jsem nejlíbeznější člověk v celém světě. Vy jste učinil div, když jste mně vyléčil, a teď Váš div poroním všem trpícím krajanům, s největší radostí. Díky Vám.

Anton Bartáček, 27 Hutehins St., Batavia, N. Y.

Velevážený Professore, Vy jste mně vyléčil s těžké pohlavny nemocno, tak záračně, že nemohu na jiti slova dosti dobrá a bych vám poděkoval za Váš dobro tu s největší radostí. Všem odporučuji všem krajanům za své domovité, a s chováním a dobreho lékaře kterého jeden cíl jest, vyléčit co nejdříve nemocné a z každého pacienta si udělat dobrého přítele po celém světě. S přátelským pozdravem, jsem, Váš pacient, Mike Polyak, 358 Helen St., Mc Kees Rocks, Pa.

Mike Polyak

předpovídá, že se budoucně urodí mnoho ovoce. V domě mají ženské zatím plny ruce práce. Ať není to práce taková, jako ve městě, kde tou dobou jeví se i na ulici zimměnní ruch, an jedni jdou nakoupit ještě v poslední chvíli nutné dárky a jiní vycházejí hledat nové a nové pamlsky na stůl vánoční. Venkovská hospodyně uvádí tou dobou do pořádku vše, co dříve nemohlo být poklizeno. Světnice byla již dříve pěkně vybičena, také podlahy jsou fádne vymyty, a zatím nasypano na ně slámy a čistého písku, aby se do svátků nezastlapy. Mnoho starostí dá ženským pečeni vánoček, k nimž soustředěna jest všechna pozornost všech dorostlých ženských. Hospodyně, když těsto vyválela a jednotlivé prameny do vánoček zapletla, vybíhá do zahrady, a utírá si ruce těstem zamazané o stromy, aby se urodilo hojně ovoce. Vánočku čili štědrovku dostane především hospodář, aby se mu příští rok všechno obilí zdařilo. Také čeledínové a děvečky dostanou po velké vánoče. Pro celou rodinu pak napeče se několik vánoček společných; pokud jsou, leží jedna stále na stole, a podává se přechodem, aby si ukrojili, na uvítanou, právě tak, jako jindy chléb. Služební dostanou mimo to na loží hod i jiné drobné pečivo a výsluhu od oběda, aby mohli donést svým rodičům.

K obědu se o štědrý den nezasedá, neboť se zachovává přísný půst, který jest ostatně dobrou přípravou k tučnější večeři. I děti musí se podrobiti tomuto pravidlu, nanejvýš, že dovoleno jim vyškřábati si kastrol od povídeli anebo máku, a že dostanou nějakou topinku, která je prý v ten den dobrá proti ošypkám a vyrážkám. Za odměnu postu matka jim slibuje, že spatří během zlatá prasátka po zdi.

Mali neposedové sledují matný odlesk v plamenech, těkají po stěně, ale brzy se ptají: „A kde jsou ta zlatá prasátka, abychom si je chytili?“ — Děje se Vám při tom, milá robitka, jako lidem, kteří se celý život honí za klamným přeludem štěstí, ale vždy a vždy lapají jen pouhý stín.

Pomalu snáží se nad krajinou soumrak, opozdily chodce chvátá pod útulný krov, i větérek ustává ve své lákavné hře, jenom z nízkých kornůk vinou se vysoké sloupy bílavého dymu. Posvátný hlíd zaváhá dočimou, veliká chvíle sváteční nastává.

„Jak božího kříd, ne říkají se sálí vol pátek a štědrý“

„A to chvíle neobekého míru nose pohlední na zemi, dávají všem zapomenouti na utrasti všedního života.“

„A to chvíle jakýž není, i štědrý večer nastal, všim tělou“

V domě jsou již vřelí ohni, mákání se světnici, hospodář dává na již sblížil dýmku a žeholka

hřeje se u širokých, kachlových kamen. Děti vybíhnou ještě na zahrady se slánu a povýřily v rukou. Pobíhajíje od stromu k stromu, ovazují je a zvou je k štědré večeři. Jakmile se vrátí, oznamují matec, že již hvězdička vyšla a že se může zasedati k večeři. Slyší ráda, že je nebe plno hvězd — je to znamením, že drábež hodně pomese. Hospodář se těší, je-li večer jasno — neboť „světlé vánoce — tmavé stodoly!“

Konečně hospodyně ohlašuje, že je večeře hotova. Děti se hrnou na svá místa, ale hospodář počítá, nebude-li líheý počet, jinak by si někdo poslal pro hosta. Než si sednou, stoupají holou nohou na sekury, aby jim v příštím roce nohy nebolavaly. Hospodyně nese již velkou mísu polévky, buď rybí, nebo zapražené se svítkem; hospodář vstává, žehná se křížem, modlí se a ostatní šeptem doprovázejí předříkávajícího. Modlitbu skončí tím: „Tak nám požehnej Pán Bůh vespolek vším dobrým, abychom se tu za rok všichni zase ve zdraví shledali.“ A ostatní z hloubi srdce odpovídají: „Dejž to Pán Bůh.“

Děti si zatím rozehly třínohé svíčky, jež jim otec z města přinesl, a postavily je před své talíře. Pozorují, komu světýlko dříve zhasne — ten dříve umře. Hleďte, tím malým postáčí barevná svíčka na radost právě takovou, jakou způsobuje v bohatých domech nádherný stromek vánoční, obložené drahocennými dary. Po polévce ožije u stolu zase utužený hovor. Ten onen pátrá, sed-li dole: Nesmí totiž na štědrý večer seděti ani předem ani zadem přímo proti dveřím, sic ho toho roku ponese na hřbitov. Ohlédají se také po svých stínech: kdo má stínu dva, zemře do roka. Totéž se stane tomu, kdo by, utíraje svíci, tu se sbalil. Některé podatrují si pod ubrus pod svůj talíř peníze, aby se jich po celý rok držely. Kdo by se dival na stolovnici přes rameno, drže za klíku u dveří, uvidí bez hlavy toho, kdo v roce svět opusl!

Tabule štědrovochví je sice hojná, ale zvláštní lahůdek ani pamlsků na ní není. Je-li jen poukud možno, opatří hospodyně rybu, která v krajině, kde není řeka, jinak celý rok nepřijde na stůl. Mimo to jí se houbovák, hrubá kroupice smíchank a vačená se sušenými houhami, bílavě však „svarba.“ sněží totiž velikých kroup ležících a hrachu. Pira se pije několik dříbků a po sklenici dostane i žoládky, které s radinou stoluje pohromadě. Ženské navaří si obyčejně také kávu. Na konci se napeje vánočka, hospodyně dává jablka a ořechy, občerství dítka s bobulem, a ostatek postaví na společný potěšení na stůl.

V lože, již předtím oknem zazní suché trouby pastýřské a potom se stře i kochla. Tu příslí občerstvení předtím domoktem vouchých svátek a božho pohledání na celý rok. Oh hospodyně dostane se tu buď řádný kus vánočky suché

veliké koláče s povídky nebo mákem a hospodář přidá mu nějaký groš, aby si koupil něco „pro zahřátí.“ Když domáči přovečeřeli, vzpomínají také na své dobrodřeje z přírody. Děvečka nese na dvůr kousek štědrovky, půl jablka, a půl ořechu, a metá tuto výsluhu do studny se slovy: „Studničko, studničko, nesu ti štědrové večera, abys nám dobrou vodu dávala.“ Do vzduchu, nebo na vítr hází se hrst mouky, aby Meluzina měla z čeho uvážit svým dětem kašíčku. Rybí kosti házejí se z časti do ohně, ale obyčejně zakopávají je na zahrádě pod stromy, aby byly úrodné. Drohky a zbytky po stole poházené i s kostmi rybími zahrabávají se rovněž na zahrádě a na jaře vykvete z nich řimbaba, prý dobrý lék proti psotníku. Děti, nebyly-li před večeří na sadě ovazovat stromky, vybíhají nyní a třesouce jimi, volají: „Stroměčku, vstávej, ovoce dávej, je štědrý den!“ — Zbytků z večeře dostane se také krávm, aby celý rok hojně mléka dávaly. V ohně je prý o půlnoci slyšet všechna hovádka spolu rozmlouvati, ale kdo by je poslouchal, zle by se mu vedlo.

Ve světnici, i mimo ni, provozuje se po večeri hadačství a většinou nejrůznějšího druhu. Staří, mladí, vyzývají, budou-li příští rok ještě živi. Kdo rozloupne první ořešek prázdný a kdo, přejde je jablko na přif, spatří místo hvězdy kříž, nedočká se příštího vánoce. Kdo si dá pod skořápku ořechovou špetku soli, a sál se do rána na stole rozplyne, také zemře do roka. Aby se dověděli, jak se jim povede, poklopí si talíře a kladou pak jeden chléb, pod druhý peníze a pod třetí hlínu. Kdo si potom odkryje chléb, bude mít celý rok co jísti, kdo peníze, toho se budou celý rok drier, kdo hlínu, ten zemře, nebo bude třetí bídu s nouzí. Svobodní kladou pod tři nádoby prsten, peníz a uzlíček; kdo si vytáhne prsten, bude se ženit, nebo vdávat, kdo peníz, zbohatne, kdo uzlíček, vydá se na cestu. Kdo se celý den postil, jde po večeři na poslušky; podle hřmotu, nebo zvuku, jaký uslyší, hádá, co ho čeká. Nhlíjená prken věští mu smrt, hudba svatbu a p. Totéž lze vyzkoumat, diváme-li se tou dobou do tmaví peze, jenže tam mimo různé evyky i zraků jevuují se znamenání spatičenli mrtvolu, země někdo z rodiny. Ukáže-li se ohně, vyhoří dům, a pak Žeholka, kdo koho přeje, děje se takto: Připrosou velkou mísu, naplněnou vodou, a vnu posadí jí skořápku a hoří svíčkou. Ji světle nejdříve ohnane, tu nejdříve zemře, či skořápka odpadne nejdříve od kraje, ten se dostane nejdříve do domova. Četná jsou také posvícenky, které má hospodář snášet se do štědrý, jak a on se mu usadí a jak bude posvícen i nastávájejeho roz. Vozne na př. odí přikáže k ulcu a jedné strany kousek chleba, a druhá kousek vánočky a zahuče jdi do trávníku ve stře. Vráti se na Bůh Hněl a Větra, podívá se, na které straně sál rozsváží; potli je za

chleba, urodí se žito — u vánočky, zvede se pšenice. Bude-li suchý nebo mokrý rok, o tom přesvědčují je se takto: Sloupce z cibule 12 lupen, postaví je řadou a dá do každého špetku soli. Každý lupen představuje měsíc v roce, a kterým se sál do rána rozpustí, v tom měsíci bude mnoho deště, kde zůstane, v tom bude sucho. — Asi po hodině návštěvou přijde některý soused a přivede i jiné známé, aby se s hospodářem bavili, než „pájdou do toho božho kostelíka.“ Rozumí se, že jsou vítáni. Za chvíli přinese hospodář karty a tu se hraje buď o peníze anebo o ořechy, které mírní hráči o vánočních nosí stále při sobě. Také mládež, dostane-li se jí alespoň starých a odřených karet, pustí se do hry; — veliký a malý dudák, pasák, černý Petr, a pod. jsou při tom v modě. Děvečka těmto zábavám pozornost nevěnují, jejich mysl je obrácena k věcem důležitějším. Či byste pochybovali o hlubokém významu chvíle, ve které lze vypátratí, vdá-li se děvče, či zůstane-li na svobodě, nebo potká-li ji ještě horší osud? A dnes jest možno zvěděti dokonce, jakého stavu děvčím ženich bude. Dívky sednou si na zem a házejí střevíce nohou přes hlavu; obrátí-li se špičkou ven, vdají se, když patou, zůstano doma. — Kladou také po kousku housky na lavici do řady, pak k tomu zavolají psa a čí housku pes vezme, ta se nejdříve vdá. — U obnítě slévají olovo do studené vody a hádají z ulité podoby, co je čeká. Tonž věštbu může vyvésti, pohledne-li děvče na rybníce otvorom v ledu prosekaným do vody. U plotny pátrají po jmených svých zemičů také — z vánočních knedlíček. Děvece udělá tři stejné knedlíčky a do každého dá lístek se jménem muže, na něhož si myslí; který knedlíček při vaření nejdříve se vznes do výše, ten děvče lapne, a muže, jehož jméno je tu skryto, dostane.

Snáze jest hádati následovně: Děvece nabere venku náruč dříví, přinese do světnice a spočítá. Je-li polněk anly počet, vdá se; li- chýli, zůstane seděti. Také vytahují pospátky z hrance kus dřeva. Je-li rovné, dostanou za muže hrachové mládence. Je-li křivě ušech ohnuté, dostanou hrabáka. Nebo vytřnou z došku několik stébel a potom je posadí z ruky se slovy: „Přehráz zemičky, mládence, vánoce; ať přijde klu oheň.“ — na kterého z těchto případně postadati stěbla, takového muže dostanou. Která má vše napadlá, posorod sloupce jablko, aby se jí slupka nepodtrhla, bude jí přes hlavu a písmenem, jaké se z toho vytáhne, bude zašití mužů pravého jejího vyvolání. Děvečka vyběhají také ke kurníkům, chodí tam vyběh kůti a pak zabouchají na dveře. Otvírá-li se jim první sloupce, vstane se mládenec. Otvírá-li se kohout, vstane vobov. Jinde však vykládají také, že klu kohoutu v tomto případě znamená strátu ve věku. — Také třesou plotou, ji

kažice: „Třesu, třesu, třes, ať se ozve pes, kde máj milý dnes.“ Při tom čekají, kdo půjde kolem — takového stavu může dostanou. A- nebo třesou bezem na zahrádě a volají: „Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes, kde máj milý večeři dnes.“ Z které strany nejdříve zašteká pes, odtamtud přijde jejich nastávající; je-li to na blízku, prodávají se v dědič; je-li to daleko, vyvdávají se přes pole.

Ne věštbu, ne hadačství, ale hotové čáry lze prováděti na štědrý večer takto: Děvece vezme na štědrý večer, pak před Novým rokem a před sv. Třemi králi po o- harku z ohně, na němž se vaří večeře. Na sv. Tři krále rozdělá z těch oharků pod komínem oheň právě ve chvíli, když všichni domáči sedí u večeře. Tu přijde její budoucí muž a ohřívá se. Ale dívka nesmí na něho promluvit, neboť jest to pouze vzdušný obraz skutečného člověka, a ten člověk byl by okamžitě mrtev, kdyby dočasná čarodějka jeho stín oslovila.

Tak v zábavě a zkoušení nejisté budoucnosti uplyne utěšené ve- a najednou promluví do tajemného ticha nočního vážný duný souzvuk zvonů z věžky kostelní.

„Tak vážně, velebné, a neskonale jemně zní noel hlubokou těch zvonů stáje sloha — — — — —“

„Já vím — vy mluvíte dnes ásty své- ho Boha.“

Ten zvuk učení rázem konce všem hrám a stáří, mladí chvatně chystají se do kostela na půlnocní. Jen nejmenší děti a s nimi někdo, kdo by hlídal stavení, zůstane doma. Celá dědina ožije jako v nejlíbeznější jarní neděli. Cestičky ve sněhu vysápané jsou plny zbožných věřících a na cestách od přifařených obcí kmitá se svítlna ze svítlnou a za každou vykračuje celý zástup poutníků.

Mládež ani na cestě do kostela nezapomíná zvidati milostná tajemství. To ono děvče má za pasem rozkvetlou haluzku třesákovou, která na sv. Barbaru byla ulomana, dána do skleničky do vody a pak až po ten den v teple chována. Který mládenec před kostelem díve haluzku vezme a za klobouk si jí zatkne, ten dívku miluje. Hosi zase dělájí si na pravé lici vodou křížek a, které děvče kterému při vchodu do chrámu křížek setře, to bude jeho milou.

Za hodnou chvíli odsvězí podruhé a smad i po třetí. Za kostelkem orve se pastýřský roh, ohlašuje hodinu dvanáctou. Hned po té spoují na křeslích varhany plným a soustavně skordou a za okamžik už již celý chrámek rozstřelou písní. „Náccil se Krí- stus Pan — vnošim se.“ Jáskavé ty zvuky zletají v tůně noční, vřelá nosí je přes sněhové plá- nky, vřelá ohnají i rozličná loxy a klobouk i celá přívodá ohlédají se zvuky posvícení míru, pokoje a lásky — — — — —

Připíšte se na Pokrok pozna 21. 12. 1910.